

Hamina/89/2023

24 § Lausunnon antaminen Kymen Jätelautakunnan jätehuoltomääräyksistä ja niiden perustelumuihistiosta

Kymen jätelautakunnassa on vireillä jätelain 91 §:n mukaisten jätehuoltomääräysten muuttaminen jätelainsäädännön muutoksia vastaavaksi. Muutokset koskevat mm. biojätteen erilliskeräysvelvollisuuden laajenemista omakoti- ja paritaloihin sekä jäteastioiden tyhjennysvälejä. Kymen jätelautakunta pyytää kaikilta alueen kunnilta sekä lisäksi erikseen niiden ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja rakennusvalvontaviranomaiselta lausuntoa jätehuoltomääräys- sekä perustelumuihistioluonnoksesta 31.3.2023 mennessä.

Jätehuoltomääräykset koskevat pääosin asukkaiden ja kuntien kiinteistöjen jätehuoltoa Haminan, Kotkan ja Kouvolan kaupungeissa sekä Iitin, Lapinjärven, Miehikkälän, Mäntyharjun, Pertunmaan, Pyhtään ja Virolahden kunnissa.

Vuonna 2021 voimaan tullut jätelain muutos liittyy EU:ssa 2018 hyväksytyyn jättesäädöspaketin toimeenpanoon Suomessa. Jätelain muutoksen keskeisenä tavoitteena on vähentää jätteen määrää ja lisätä uudelleenkäyttöä ja kierrätystä, jonka myötä yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteiden kierrätykselle asetettiin uudet, aiempaa kunnianhimoisemmat tavoitteet.

Jäteasetuksen tavoite on, että yhdyskuntajätteestä kierrätetään 55 prosenttia vuonna 2025, 60 prosenttia vuonna 2030 ja 65 prosenttia vuonna 2035. Muutokset on otettava huomioon kunnallisissa jätehuoltomääräyksissä, jotta kierrätystavoitteisiin päästään.

Tärkeimmät muutosesitykset:

Määräyksistä erillinen Hyvä lukija -osio on korvattu määräysten alussa olevalla "Yleinen osa" -kappaleella. Tämä siksi, ettei lukijan tarvitse lukea kahta eri asiakirjaa. Tekstiä on myös lyhennetty ja selkeytetty. Varsinainen määräysosa sisältää sitovat, lainsäädäntöä täsmentävät määräykset.

Uusiin jätehuoltomääräyksiin esitetään pykäläkohtaisia perusteluja. Perustelut ovat erillisessä perusteluosassa. Perusteluista selviää myös tarkempia yksityiskohtia ja soveltamisohjeita määräykseen liittyen. Perustelut on tarkoitettu lähinnä jätehuoltoviranomaisen tai muun alan ammattilaisen käyttöön, mutta on kuitenkin kaikkien käytettävissä.

Tekstiä on muutettu saavutettavammaksi. Esimerkiksi kunta- tai jäteyhtiö -termi esitetään vaihdettavaksi Kymenlaakson Jäte Oy:ksi, koska mikään kunta ei enää itse hoida jätehuollon palvelutehtäviä. Jäteyhtiö-termi taas voidaan sekoittaa yksityiseen

jätehuoltopalveluja tarjoavaan yritykseen, jota termi ei ole tarkoittanut. Kuntien omistamasta yhtiöstä on selkeintä puhua sen omalla nimellä.

Jätehuoltomääräysten 14 §:ssä määrätään jätteen erilliskeräysvelvoitteista. Biojätteen erilliskeräysvelvollisuus omakoti- ja paritalokiinteistöille on määrätty jäteasetuksessa koskemaan yli 10 000 asukkaan taajamia.

Jätehuoltomääräysluonnoksessa esitetään, että erilliskeräysvelvoite tulisi myös yli 300 asukkaan taajamiin. Keräyksen ulottamista alle 10 000 asukkaan taajamiin perustellaan asukkaiden yhdenvertaisuusperiaatteella sekä myös kuljetusten ympäristö- ja kustannustehokkuudella. Lisäksi jäteasetuksessa on asetettu kunnianhimoiset jätteen hyödyntämistavoitteet, joten myös alueilla pitää tehdä päätöksiä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Alle 300 asukkaan taajamissa keräys olisi vain, mikäli taajamassa on yli 10 jätelain mukaan keräysvelvollista kohdetta. Tätä perustellaan ympäristö- ja kustannustehokkuudella tai enemminkin sen puutteella. Velvoitteen ulkopuolelle jäävät kiinteistöt saisivat kuitenkin osallistua keräykseen vapaaehtoisesti.

Määräysten 48 §:ssä määrättäisiin siirtymäajat biojätteen erilliskeräysvelvoitteelle omakoti- ja paritalokiinteistöille: Yli 10 000 asukkaan taajamassa keräys alkaisi 1.5.2024 ja 300-9 999 asukkaan taajamassa 1.5.2026. Portaittain voimaan astuvilla siirtymäsäännöksillä pyritään varmistamaan Kymenlaakson Jäte Oy:n asiakaspalvelun ja logistiikan toimivuus jätehuollon muutosten keskellä. Biojätteen kompostointi on edelleen vaihtoehto erilliskeräykseen liittymiselle. Siirtymäajan puitteissa myös kiinteistöt voivat varautua muutosjärjestelyjen kustannuksiin, tarvittaviin jäteastioihin tai omatoimiseen kompostointiin.

Jätehuoltomääräysten 23 §, joka käsittelee tyhjennysvälejä, esitetään muutettavaksi selkeämmäksi ja niin, että

- Loppujäteastian tyhjennysväli olisi mahdollista saada neljään viikkoon myös ilman biojätteen kompostointia tai erilliskeräystä. Tätä perustellaan sillä, että jätteiden lajittelun tehostumisen myötä loppujätettä syntyy entistä vähemmän. Lisäksi jatkossa ainoastaan pienimmissä taajamissa ja haja-asutusalueilla ei biojätettä lajitella erikseen.

- Määräykseen esitetään käytettäväksi "pisin mahdollinen tyhjennysväli"-termiä, jolloin asukkaalle jäisi enemmän valinnanvaraa tyhjennysvälin valitsemiseen. Mahdolliset, saatavilla olevat tyhjennysvälit riippuvat kuitenkin Kymenlaakson Jäte Oy:n tai yksityisen jätteenkuljetusyrityksen ajojärjestelystä.

- Biojäteastian pisintä mahdollista tyhjennysväliä esitetään myös aikaisempaa pidemmäksi. Tällä vähennetään pienikiinteistöjen taloudellista taakkaa biojätteen

erilliskeräyksen alkamisen myötä. Nykyisillä tyhjennysväleillä tyhjennettäisiin vajaita jäteastioita, joka lisäisi kuljetuksen aiheuttamia päästöjä. Tyhjennysväli ei myöskään enää riippuisi kiinteistön asuinhuoneistojen lukumäärästä, vaan sen voisi määritellä enemmän käytännön tarpeen mukaan.

- Määräys myös mahdollistaa pitkän tyhjennysvälin saamisen ilman päätöksentekoa. Tämä vähentää hallinnollista työtä jätehuoltoviranomaisessa.

- Edelleenkin tyhjennysväli pitäisi valita siten, että jäte mahtuu jäteastiaan, eikä se aiheuta haittaa (esim. haju).

Myös muihin määräyksiin esitetään muutoksia. Kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymistä koskevia määräyksiä (6 §) ehdotetaan selkeytettäväksi. Muutokset ovat tarpeen liittymiskäytäntöjen sekä niitä koskevien veloitteiden selkeyttämiseksi. Sitä, kenen järjestämään jätteenkuljetukseen asukas liittyy, on avattu kokoamalla alueella vallitsevat kuljetusjärjestelmät taulukkomuotoon. Taulukko ei ole kuljetusjärjestelmäpäätös, vaan informaatio olemassa olevista kuljetusjärjestelmäpäätöksistä.

Ns. jätekimppa-pykälää (8 §) on tarkennettu mm. lähikiinteistön tarkemmalla määrittelyllä. Määräyksiin ehdotetaan lisättäväksi määräys saostus- ja umpisäiliöiden tyhjennyksen mahdollistamiseksi (34 §).

Muita jätehuoltomääräyksissä esitettyjä muutoksia ovat mm. biojätteen kompostointia koskeva ilmoitusvelvollisuus (17 §) sekä jätteen kuljetustietojen raportointivelvollisuuden tihentäminen neljännesvuosittain tapahtuvaksi (30 §). Muutoksilla pyritään vastaamaan erityisesti jätelain muutoksen tuomiin uusiin veloitteisiin sekä mahdollistamaan jätehuollon tehokas seuranta.

Jätehuoltomääräyksiä ehdotetaan lisäksi useilta kohdin täsmennettäväksi määräysten käytännön soveltamisessa saadun kokemuksen ja palautteen perusteella.

Jätehuoltomääräykset perustelumuioluonnoksineen ovat nähtävissä seuraavasta osoitteesta:

<https://www.kymenjatelautakunta.fi/fi/kuulutus-vireilla-olevista-jatehuoltomaarayksista/>

Lausunto:

Jätehuoltomääräysten 41 §:ssä erityisjätteiden osalta sanotaan näin: "Pilaantuneet maat tulee toimittaa ympäristönsuojeluviranomaisten hyväksymään käsittely- tai vastaanottoaikaan."

Tämä ehdotetaan muutettavaksi muotoon *"Pilaantuneet maat tulee toimittaa ympäristöluvanvaraiseen käsittely/vastaanottoaikkaan. Pilaantuneiden maiden kuljettajan tulee olla rekisteröitynyt jätehuoltorekisteriin. Siirrosta tulee laatia siirtoasiakirja."*

Jätehuoltomääräysten 30 §:n tietojen toimittamisaikataulu on hyvä lisäys, sillä tihentynyt raportointi helpottaa myös valvontaa kun tiedonsaanti nopeutuu.

Valmistelija: Ympäristötarkastaja Kirsi Seppälä, p. 040 534 2413, ympäristötarkastaja Krista Rantamo, p. 050 4775 329, ympäristötarkastaja Riiko Ritvanen, p. 040 5031 043, terveysinsinööri Maria Komi, p.0401991557 ja johtava rakennustarkastaja Marika Hartikainen, p. 040 1991 421.

Ympäristöpäällikkön ehdotus

Annetaan edellä esitetty lausunto.

Lupavaliokunnan päätös

Ehdotus hyväksyttiin.
